BÀI GIẢNG: TRUNG QUỐC VÀ NHẬT BẢN TỪ NỬA SAU THẾ KỈ XIX ĐẾN ĐẦU THẾ KỈ XX (TIẾT 1)

CHUYÊN ĐỀ: CHÂU Á TỪ NỬA SAU THẾ KỈ XIX – ĐẦU THẾ KỈ XX

MÔN: LỊCH SỬ ĐỊA LÍ 8

GIÁO VIÊN: THẦY TRẦN THANH QUANG

MỤC TIÊU

- ✓ *Mô tả được quá trình xâm lược Trung Quốc của các nước đế quốc.*
- ✓ *Trình bày được sơ lược về Cách mạng Tân Hợi; nhận biết được nguyên nhân thắng lợi và nêu được ý nghĩa của Cách mạng Tân Hợi.*
- ✓ *Nêu được những nội dung chính, ý nghĩa lịch sử của cuộc Duy tân Minh Trị.*
- ✓ *Trình bày được những biểu hiện của sự hình thành chủ nghĩa đế quốc ở Nhật Bản vào cuối thế kỉ XIX – đầu thế kỉ XX.*

1. TRUNG QUỐC TỪ NỬA SAU THẾ KỈ XIX ĐẾN ĐẦU THẾ KỈ XX

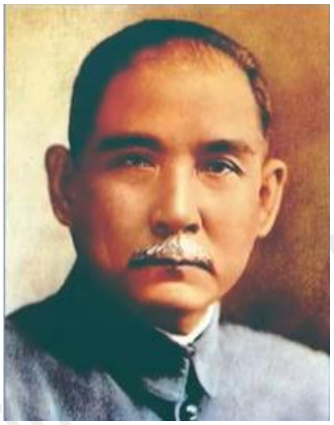
a. Quá trình xâm lược của các nước đế quốc

- Trung Quốc là "miếng mồi báu bở" với các nước đế quốc.
- Sau Chiến tranh thuốc phiện 1840 – 1842, Trung Quốc phải kí Hiệp ước Nam Kinh bất bình đẳng với Anh.
- Nửa sau thế kỉ XIX, các nước đế quốc xâu xé Trung Quốc.
- Năm 1901, với Hiệp ước Tân Sửu, Trung Quốc trở thành nước phong kiến, nửa thuộc địa.

Hình 14.1. Lược đồ Trung Quốc đầu thế kỉ XX

b. Cách mạng Tân Hợi (1911)

Lãnh tụ Tôn Trung Sơn

Nguyên nhân

Mãn Thanh "quốc hữu hóa đường sắt", bán rẻ lợi ích dân tộc => mâu thuẫn, bất bình trong nhân dân.

Lãnh đạo

Giai cấp tư sản, đứng đầu là Tôn Trung Sơn

Mục tiêu

"Dân tộc độc lập, dân quyền tự do, dân sinh hạnh phúc"

***Diễn biến chính:**

- Ngày 10 – 10 – 1911, với mục tiêu lật đổ chính quyền Mãn Thanh, cách mạng bùng nổ và giành thắng lợi ở Vũ Xương, sau đó lan rộng ra các tỉnh miền Nam và miền Trung.
- Cuối tháng 12 – 1911, Trung Hoa Dân quốc được thành lập; Tôn Trung Sơn được bầu làm Tổng thống lâm thời.
- Sau khi vua Thanh thoái vị, Tôn Trung Sơn buộc phải từ chức vào tháng 2 – 1912, Viên Thế Khải tuyên thệ nhậm chức Tổng thống. Cách mạng chấm dứt.

***Kết quả:** lật đổ phong kiến Mãn Thanh.

***Ý nghĩa:**

- Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển.
- Cuộc cách mạng dân chủ tư sản chưa triệt để:
    + Không xóa bỏ địa chủ phong kiến.
    + Không chống đế quốc xâm lược.
    + Không giải quyết vấn đề ruộng đất cho nông dân.